

Policy mot kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier

Fastställd av förbundsstyrelsen den 15/12 2021

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) är en inkluderande organisation som inte accepterar någon form av särbehandling eller trakasserier. RSMH:s verksamhet ska genomsyras av respekt för människors lika värde, öppenhet, demokratiska värderingar och arbetsätt. Vårt förbundskansli, lokalföreningar och distrikt, ska vara trygga arbets- och mötesplatser för alla, oavsett etnisk tillhörighet, kön, funktionsvariation, religion, sexuell läggning eller ålder.

Syftet med denna policy är att:

- Skapa ett klimat i organisationen som formas av respekt för varandra.
- Förebygga kränkande särbehandling och trakasserier.
- Tydliggöra rutiner för hanterandet av kränkande särbehandling och trakasserier.

Definitioner

Kränkande särbehandling

Kränkande särbehandling är ett samlingsbegrepp för flera typer av oacceptabelt beteende. Det handlar om att en eller flera personer förnedras i ord eller handling. Det kan leda till ohälsa bland de drabbade eller till att de hamnar utanför arbets- eller mötesplatsens gemenskap.

Exempel på kränkande särbehandling: att medvetet inte hälsa på någon, att kalla någon för öknamn, att frysa ut någon, att exkludera någon från möten, att anklaga någon orättvist, att kalla någon för kränkande saker inför andra.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker en eller flera personers värdighet. Trakasserier kan till exempel vara att ge uttryck för förlöjligande och nedvärderande kommentarer med koppling till etnisk tillhörighet, kön, funktionsvariation, religion, sexuell läggning eller ålder.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ovälkommet sexuellt uppträdande i ord eller handling, som leder till att någon känner sig förnedrad, stressad eller illa till mods. Exempel på sexuella trakasserier: Sexuella anspelningar (blickar, gester, tilltalsord), tafsande eller ovälkommen beröring, ovälkomna sexuella

kommentarer om utseende, klädsel eller privatliv, ovälkomna förslag eller krav på sexuella tjänster, sexistiska ord eller pornografiska bilder.

Allas ansvar

Som anställd, förtroendevald eller medlem är du en representant för RSMH. Det är vårt gemensamma ansvar att medverka till att arbetsklimatet är bra och att det genomsyras av acceptans och jämlikhet.

- Alla ska verka i enlighet med denna policy och med RSMH:s etiska riktlinjer.
- Alla ska ansvara för sina egna handlingar och inte medverka i att någon utsätts för kränkande särbehandling eller trakasserier.
- Alla har ett ansvar att tydligt markera sitt ogillande och avvisa handlingar som upplevs som kränkande. Säg ifrån vid kränkande kommentarer och stoppa olämplig jargong.
- Om kränkningar eller trakasserier förekommer ska arbetsgivaren - förenings-, distrikts- eller förbundsstyrelsen uppmärksammas på detta (beroende på var de förekommer).
- Även om den kränkande särbehandlingen, trakasserierna eller de sexuella trakasserierna inte uppfattas som allvarliga, är det viktigt att rapportera redan första gången det inträffar. Den som utsätter någon har kanske gjort det tidigare.
- Vi talar alltid MED varandra och inte OM varandra.
- En anställd, förtroendevald eller medlem som rapporterar om dessa beteenden har skydd mot repressalier. Exempel på repressalier kan vara omplacering, förflyttning, försämrade arbets- eller anställningsvillkor.

Styrelsens ansvar

- Styrelsen ska bidra till att alla anställda, förtroendevalda och medlemmar känner till hur de ska agera om kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier förekommer i lokalföreningen, distriktet eller på förbundskansliet. Styrelsen ska se till att medlemmarna får del av *Policy för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier*.
- Styrelsen ska visa fasthet och sätta gränser när dåligt beteende och dålig jargong förekommer.
- Styrelsen ska lyssna på den som rapporterar kränkningar eller trakasserier och ta detta på allvar.
- Styrelsen ska iaktta sekretess och tystnadsplikt gentemot den som rapporterar.
- Styrelsen ska se till att en undersökning sker så snabbt som möjligt om eventuella kränkningar eller trakasserier rapporteras. Nödvändiga åtgärder för att dessa ska upphöra ska ske.
- Om lokalföreningens styrelse behöver stöd och hjälp ska detta i första hand hämtas från distriktet. Om distriktet behöver stöd och hjälp ska detta hämtas från förbundet.

Bilaga: Handlingsplan vid kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier

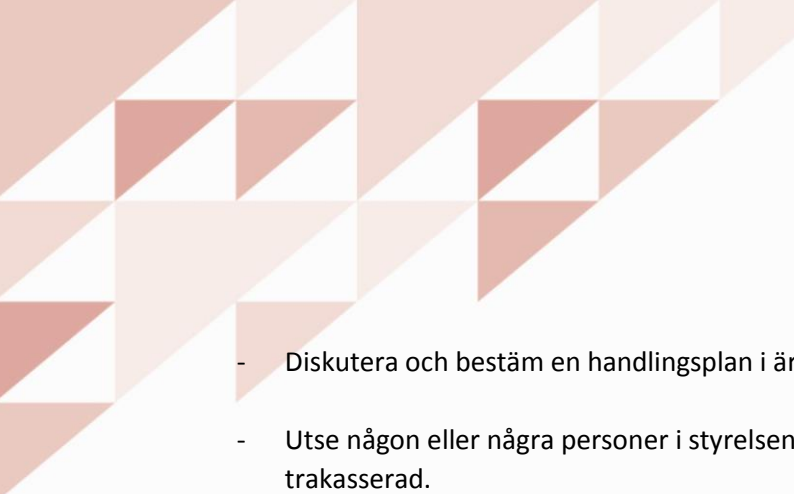
Det är alltid den som har blivit utsatt som avgör om handlingen/situationen ska ses som kränkande eller trakasserande.

För dig som känner dig trakasserad eller kränkt

- Säg ifrån till den som kränker eller trakasserar. Om det känns för svårt så kan du till exempel skriva ett mejl eller brev. Behåll en kopia av mejlet/brevet.
- Anteckna när kränkningarna eller trakasserier har förekommit. Det är bra att nedteckna datum, plats, vad som sades/gjordes och eventuella vittnen.
- Berätta vad som har hänt i första hand för någon inom föreningen eller distriktet som du känner förtroende för. Om det inte finns någon som du känner förtroende för i föreningen eller distriktet, kan du kontakta förbundsstyrelsen.
- Anmäl till styrelsen (eller be att någon du har förtroende för gör detta). Om det inte är lämpligt kan anmälan göras i första hand till distriktsstyrelsen, i andra hand till förbundsstyrelsen.

För styrelsen vid anmälan om kränkande särbehandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

- Ta det på allvar. Ta reda på fakta. Finns dokumentation över vad som har skett?
- Dokumentera händelseförloppet – vad sades, vad hände, finns det vittnen?
- Ta upp som ett prioriterat ärende på styrelsemötet så snart som möjligt.
- Punkten kallas *disciplinärende* och ska inte vara offentlig för alla.
- Gå gemensamt igenom *Policy för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier* och RSMH:s etiska riktlinjer så att alla vet vad som gäller.
- Informera om att det råder tystnadsplikt i styrelsen.

-
- Diskutera och bestäm en handlingsplan i ärendet.
  - Utse någon eller några personer i styrelsen som kontaktar den som ansett sig kränkt eller trakasserad.
  - Prata med den som ansett sig kränkt eller trakasserad. Eftersom trakasserier är olagliga så finns möjlighet att anmäla till polisen, men ta i första hand reda på vad offret eventuellt vill göra och om det går att reda ut på annat sätt. Styrelsen får inte försöka påverka personen i någondera riktning.
  - Ta kontakt med den som utfört kränkningen eller trakasserierna. Planera eventuellt för en träff. Informera om *Policy för kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier* och om RSMH:s etiska riktlinjer.
  - När båda mötena har genomförts så återsamlas styrelsen för att diskutera vidare åtgärder. Om lokalföreningens styrelse behöver stöd och hjälp så ska det i första hand inhämtas från distriktet, i andra hand från förbundsstyrelsen.
  - Vidare åtgärder kan handla om vidare samtal, varning, polisanmälan, eller uteslutning ur lokalföreningen.
  - Följ upp situationen vid ett senare tillfälle för att försäkra er om att kränkningarna eller trakasserierna har upphört.